

Jovan Ducic - Blago cara Radovana - O zeni

Zene pocinju bivati duboko milosrdne tek kad su i same duboko nesrecne, u sreci su bezdusne i pustoglavne, sasvim obratno od coveka koji je dobar samo kad je srecan.

Kod zena je urodjeno da vara na malo i na veliko, svesno i nesvesno, namerno i nemerno, a vrlo cesto i bez ikakve zle namere, i cak sasvim cesto iz najbolje namere: u najvise slucajeva, samo da bi se vecma dopala. Ali jedna zena samo vredi koliko voli, a ona vara i kada najvecma voli. Ima zena koje nikad ne kazu laz, ali nikad ne kazu celu istinu... Pronaci dobru zenu, to je tesko kao pronaci u svom vrtu izvor petroliuma.

Zena voli coveka dok joj veruje. I onda kada ga ne voli, ona trazi da joj ipak veruje. Ne voli se braniti ni kad je kriva; i hoce da ima iluziju da je drzite za dobri i kad to nije. Kad je ne drzite za dobri, ona veruje da je vise ne drzite ni za lepu. A njoj nije dovoljno ni da izgleda lepa, nego hoce da bude i jedina lepa. Kad zena treba da se pocne braniti, ona se ne brani, nego prestane da voli i pocinje da mrzi. Zato, ne objasnjavaj se, nego ili uzmi ili ostavi. - Duboko je uvredjena kad je prave krivom, a nije kriva; a jos je vise uvredjena ako joj kazu da je kriva kada to odista jeste. Zena nema osecanja odgovornosti kao ni dete; i ona se brani suzama, a ne razumevanjem. Ali i kada moli za oprostenje, to ne znaci da priznaje krivicu, nego izbegava grube scene.

Brak se najcesce sastoji od jednog lazova i jednog nasilnika. Zene kada lazu, one uvek lazu na krupno i totalno; i kad imaju da sakriju sitnicu, zene negiraju i sve drugo sto je s tom sitnicom u vezi, i to brzo, odlucno i konacno. Nije nigde bila, nije nikoga videla, nije nista cula; ne poznaje uopste osobu za koju je vezuju zli jezici; nije bilo niceg...

Ako hocete da vas zena voli, treba joj dati prilike da vas sto puta slaze, i da uvek izgleda kao da to ne vidite.

Zena je i inace uvek jedno bice za sebe i za ceo svet, a drugo za coveka kojeg voli.

Nikad ne pitajte zenu da vam kaze nesto od svoje proslosti. Nijedna ne voli da ima proslost, niti joj daje kakvu cenu; a ako vam krije proslost, to nije zato da nju ne sacuva za sebe, nego da vas ne izgubi. Ako hoce da precuti proslost, to je i zato sto je zena prema proslosti odista ravnodusna, jer zena po prirodi nije romantik. Zena ne podnosi spomen. Ona bezdusno sve krije jer ne zeli da ima oci ni na cemu sto nije u vezi sa covekom kojeg voli u tom trenutku. Zena zivi s dana na dan.

I danas je vise na zemlji samoubistava zbog propale ljubavi, nego zbog propalog imanja ili propale casti. Prosečni covek uvek vise zenu nego ljubav. Kod zena je sasvim obratno: retko je kojoj zeni dovoljan samo covek, i koja ne cezne da bude voljena. Istina, mnogo se na svetu manje misli o ljubavi nego sto izgleda. Ljubav na svetu odrzavaju samo zene i pesnici.

Covek voli ljubav - bol, a zena voli ljubav - radost.

Prvi znak da jedna zena odista ljubi, to je kad se u njoj javi neodoljiva i bolna zelja da dobije dete od coveka kojeg voli.

Vise za zenu vredi jedan dobar kalambur nego najdublja Njutnova istina. Za nju vise vredi covek duhovit nego dubok, i a vise blistav nego duhovit.

Svaka zena je dosadna osim one koju volimo. Medjutim, zeni nije dosadan nego samo onaj covek koji joj se ne divi, ili koji je ne zeli, ili koji se ne divi makar njenom ukusu, ili se ne interesuje bar njenim psetom.

Najlepsa je zena u ljubavi ona za koju kazemo da je lepa a ne znamo zasto.

Ima odista najlepsih ociju koje ne umeju pogledati i najlepsih usana koje se ne znaju osmehnuti. Obe ove velike i neopredeljive lepote su nematerijalne, jer su iskljucivo dusevne. Lep pogled i lep osmeh nemaju cak nista zajednickog sa bojom ociju ili formom usta... Najlepse oci ima slovenska zena, jer uvek izgledaju zacudjene.

Ne padaju samo porocne i pokvarene, nego cesto i savrseno ciste, i po prirodi verne. Zena pada iz raznih uzroka; iz ljubavi, iz dosade, iz strasti fizicke, iz sujete, iz slabosti volje, iz interesa materijalnog, iz romantike, iz manije, iz perverzije, iz osvete.

... Srpskinja se daje onom ko je prevari...

Da vas zena voli zenski, morate s njom postupati muski.

Covek zaljubljen odmah misli kako da svoju srecu podeli, a zena misli kako da svoju srecu udvostruci. Zeni nije dovoljno da dobije najvise od covekove sreće, nego da sto vise otme od covekove slobode. Jer joj je snosljivija njen beda nego covekova sloboda, posto je covekova sloboda, odista, izvor svih zeninih nepravda i nesreca.

Ako i zivotinje mogu da misle, onda one imaju o nama izvesno, isto misljenje koje imamo mi o njima.

Mnogo je manje ljubavi na svetu nego u literaturi; u jednom romanu ima vise ljubavi nego u jednom velikom gradu.

Postoje dva moguca braka: brak za mlade i za mladost, i drugi za stare i za starost. Prvi da se podeli sreca i obest, a drugi da se podeli nesreca i bolest. Za jedan prodje vreme vrlo brzo, a za drugi je uvek na vreme... Pametan se covek ozeni na vreme. U mladosti je brak stvar ljubavi i spola, a u starosti je stvar slabosti i straha

od samoce.

Zene daju svoje telo onom koji je prema njima puno pazljiv i pozrtvovan, ili koji o njima ima lepse misljenje nego drugi, cesto i samo lepe reci.